

STRATEGIA FTS

Złoty środek w praktyce

NA CZYM OPIERA SIĘ PROPONOWANA STRATEGIA?

Podstawowym założeniem prezentowanej strategii jest wyznaczenie obszaru zwrotnego na podstawie szczególnych pomiarów dokonanych w ramach kształtującej się struktury korekcyjnej.

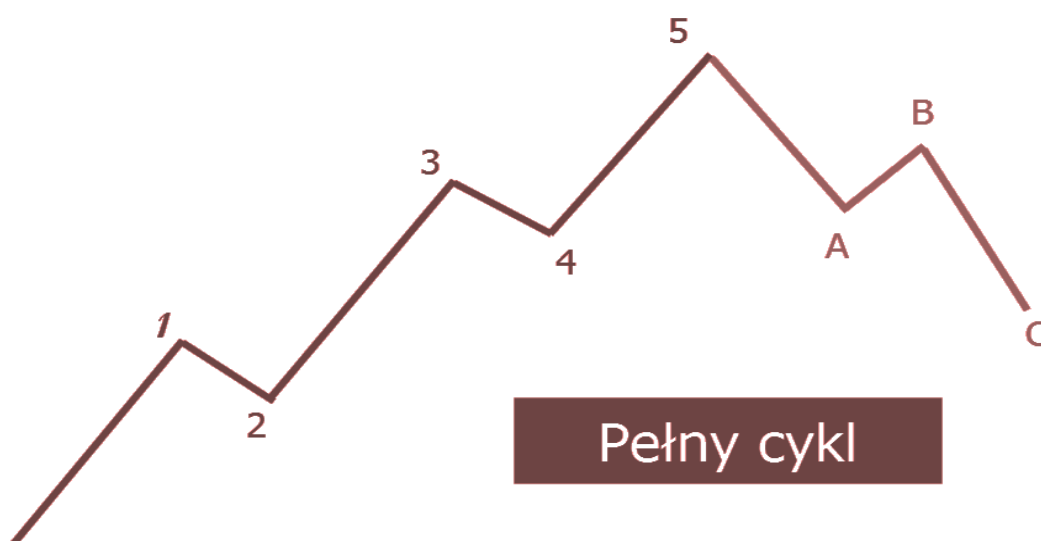
Łukasz Fijołek
Profesjonalny Trader

NA CZYM OPIERA SIĘ PROPONOWANA STRATEGIA?

Podstawowym założeniem prezentowanej strategii jest wyznaczenie obszaru zwrotnego na podstawie szczególnych pomiarów dokonanych w ramach kształtującej się struktury korekcyjnej. Pomiarów te uwzględniać powinny przebieg naturalnego cyklu giełdowego opisanego w ramach Teorii Fal Elliotta. Oznacza to, że celem analizy jest wyznaczenie obszaru zwrotnego, w którym zawarta transakcja zgodna będzie z kierunkiem głównego trendu. W przypadku tej metodologii szczególną uwagę zwracamy na wartości wynikające z wykonanych mierzeń. Fundamentem analizy jest zgrupowanie najważniejszych w naszej ocenie poziomów siatki Fibonacciego – zewnętrznego PHI oraz wewnętrznego phi. Przyjrzyjmy się zatem poszczególnym założeniom strategii...

NATURALNY CYKL GIEŁDOWY – IMPULSY I KOREKTY

Zgodnie z założeniami Teorii Fal Elliotta rynek porusza się w pewnym charakterystycznym i powtarzalnym schemacie. Jego podstawowym założeniem jest pięciofalowa struktura impulsów (ruch zgodny z trendem) oraz trójfalowa struktura korekt. Założenia schematu prezentuje poniższy wykres.

Zadaniem inwestora jest identyfikacja punktów zwrotnych na końcu korekt w celu otwierania pozycji zgodnych z kierunkiem głównego trendu, co zwiększa istotnie zasięg potencjalnego ruchu docelowego oraz efektywność transakcji.

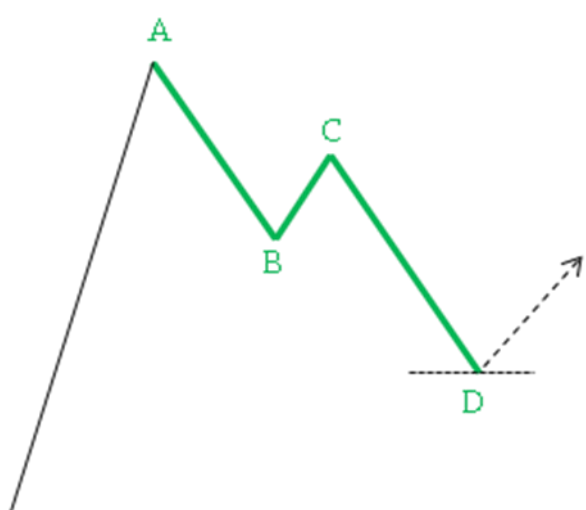
STRUKTURA KOREKTY – CZEGO SZUKAMY?

Naszym podstawowym zadaniem w trakcie identyfikacji korekty jest określenie panującego trendu. Tylko dzięki zdefiniowaniu dominującego ruchu jesteśmy w stanie powiedzieć, czy rynek porusza się aktualnie w kierunku zgodnym z głównym impulsem, czy mamy do czynienia z chwilowym odreagowaniem w postaci ruchu korekcyjnego. Ta fundamentalna informacja pozwoli nam na poszukiwania punktów wejścia w pozycję w kierunku zgodnym z główną tendencją, co znacznie podniesie prawdopodobieństwo naszego sukcesu oraz zwiększy szansę na to, że znajdziemy się z naszą transakcją po właściwej stronie na rynku.

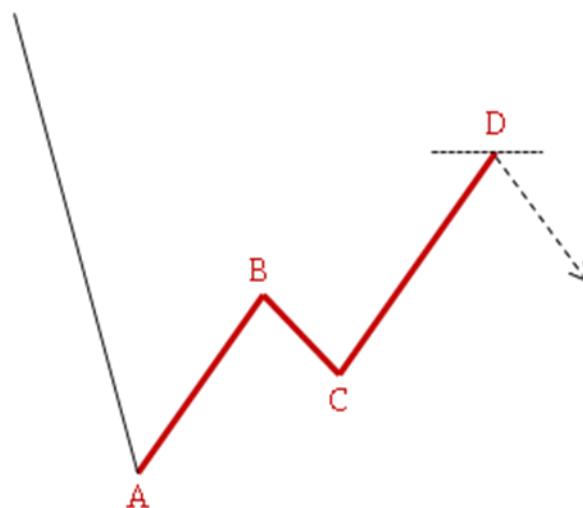
Cechą charakterystyczną ruchu korekcyjnego jest:

- Kierunek przeciwny do kierunku głównego trendu,
- Trójkątowa struktura o wierzchołkach ABCD,
- Ruch często rozciągnięty w czasie, mniej dynamiczny niż w przypadku impulsów.

Istnieje kilka rodzajów korekt. Ich różnorodność wynika przede wszystkim ze wzajemnego stosunku poszczególnych punktów zwrotnych w strukturze. Jedną z najpowszechniejszych jest korekta prosta. Jej charakterystyczny układ znaleźć można na wykresach każdego dnia. Identyfikacja tego układu jest pierwszym krokiem jaki należy wykonać w ramach lokalizacji punktu zwrotnego, który będzie dla nas potencjalnym miejscem zawarcia transakcji. Poniższe rysunki przedstawiają schemat korekty prostej w trendzie wzrostowym oraz spadkowym.

Korekta prosta w trendzie wzrostowym

Korekta prosta w trendzie spadkowym

Bardzo popularnym wśród inwestorów układem jest korekta prosta ABCD, dla której zależność AB oraz CD równa jest 1:1. Oznacza to, że wskazane odcinki charakteryzują się geometrią wynikającą z identycznej rozpiętości cenowej. W przypadku strategii FTS zależność ta nie jest jednak wymagana. Proponowana przez nas metodologia koncentruje się raczej na szczególnym położeniu punkt D, ale o tym za chwilę.

Wracając do istotnych założeń korekty prostej należy pamiętać, że:

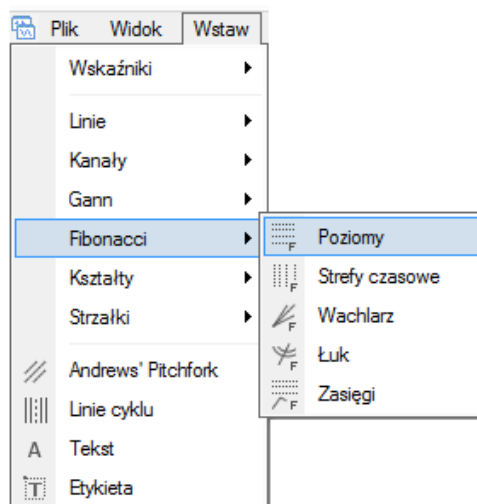
- Punkt „C” nie wybija wierzchołka „A” będącego początkiem korekty,
- Punkt „D” wybija wierzchołek „B”,
- Wierzchołek „D” jest punktem ekstremalnym formacji ABCD kończącym cały ruch korekcyjny.

Nawiązując do ostatniego z powyższych założeń – z punktu widzenia inwestora najważniejszym momentem całej struktury korekcyjnej jest wierzchołek „D”. Jest to miejsce zwrotne, w którym następuje otwarcie transakcji wynikające ze zgrupowania określonych potwierżeń. To tutaj kończy się korekta oraz następuje powrót notowań do ruchu trendowego. Pytanie zatem w jaki sposób wyznaczyć położenie punktu „D”?

ZNIESIENIA FIBONACCIEGO W DWÓCH WYDANIACH

W tym miejscu przechodzimy do fundamentalnych założeń prezentowanej strategii. Podstawowym narzędziem jakim posługiwać się będziemy w trakcie dokonywania analizy będzie siatka Fibonacciego. Wyznaczenia zniesień dokonamy poprzez rozciągnięcie narzędzia na dwóch niezależnych falach – trendowej oraz na odcinku BC zidentyfikowanej wcześniej korekty prostej ABCD. Naszym celem jest wyznaczenie obszaru zgrupowania określonych poziomów Fibo, który wskaże nam docelowe położenie punktu „D”, a tym samym zakończenie korekty i powrót do ruchu trendowego.

Narzędzie „Zniesienia Fibonacciego” dostępne jest w zakładce „Wstaw → Fibonacci → Poziomy”.

Schemat postępowania prezentują przedstawione w dalszej części opracowania wykresy pary USDCHF. Zwracamy uwagę na prawidłowe nałożenie siatki Fibonacciego zależnie od kierunku w jakim porusza się mierzona fala.

W pierwszej kolejności nakładamy narzędzie „poziomy Fibonacciego” rozpoczynając od najwyższego (w przypadku trendu spadkowego), a kończąc na najniższym punkcie zwrotnym całej fali (mierzenia dokonujemy odwrotnie w przypadku trendu wzrostowego – zaczynamy od dołu, kończąc na górnym ekstremum ruchu).

Jak zostało wspomniane wcześniej, mierzeń dokonujemy na dwóch odcinkach:

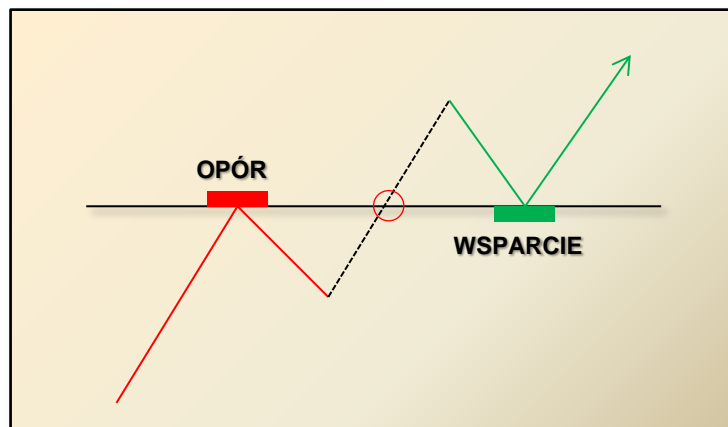
1. Fali impulsu trendowego,
2. Odcinka BC korekty prostej.

W pierwszym wypadku (fali impulsu trendowego) interesuje nas poziom phi, którego wartość wynosi 61.8%. Jak interpretować informację jakiej dostarcza nam to mierzenie? Jeżeli cena obserwowanego przez nas instrumentu dociera w ramach korekty do zniesienia 61.8% oznacza to, że ruch korekcyjny zniósł dotychczasowy ruch kierunkowy w ponad sześćdziesięciu procentach. Nie bez powodu nasza strategia uwzględnia właśnie ten poziom. Obserwując reakcje ceny pod kątem statystycznym zauważyć można, że zniesienie to stanowi wyjątkowo silny obszar zwrotny na wykresie. Nie oznacza to, że za każdym razem nastąpi w tym miejscu koniec potencjalnej korekty i definitywny powrót do ruchu trendowego (z wybiciem kolejnego ekstremum). Z dużym prawdopodobieństwem jednak oczekiwać możemy, że w tym właśnie miejscu cena zareaguje, odbije się lub przejdzie w stan czasowej konsolidacji. Oczywiście sam poziom Fibo to za mało, by otworzyć transakcję. W jaki sposób szukać dodatkowych potwierdzeń? Co wzmacnia wymowę zniesienia?

Drugim mierzeniem jakiego dokonywać będziemy w ramach naszej analizy jest pomiar odcinka BC zidentyfikowanej korekty prostej. W tym wypadku badamy położenie zniesienia zewnętrznego PHI, którego wartość wynosi 161.8%. Poziom ten powinien znaleźć się stosunkowo blisko wyznaczonego wcześniej 61.8%. Zgrupowanie to pozwala wyznaczyć silny obszar wsparcia/oporu dla obserwowanego ruchu korekcyjnego.

WZMACNIANIE WYMOWY OBSZARU

Istnieje wiele metod poszukiwania potwierdzeń, które zastosować można w ramach zwiększania skuteczności prognozowania obszaru zwrotnego. Jednym z najważniejszych elementów potwierdzających istotność wyznaczanego miejsca zwrotu jest poziom S/R. Strefy wsparć/oporów dla wielu inwestorów same w sobie stanowią jeden z najistotniejszych elementów trading planu oraz niezbędną informację wyjściową dotyczącą potencjalnych punktów zwrotnych na rynku. Jak działa S/R?

Doskonałym potwierdzeniem istotności poziomu w jakim znajduje się cena jest formacja świecowa. Formacje świecowe doskonale sprawdzają się w kontekście strategii Multi Time Frame System (dostępna w dziale „Materiały” na stronie <http://www.fiboteamschool.pl/materiały/>). Wykorzystanie kilku dyferencjałów czasowych pozwala w znaczącym stopniu podnieść precyzję „wejścia” w pozycję, a zgrupowanie potwierżeń na kilku (dwóch/trzech) interwałach świadczy o silnej presji zwrotnej na rynku. Zarówno formacje świecowe jak i klasyczne formacje cenowe stanowią wartościową informację o potencjale naszego poziomu.

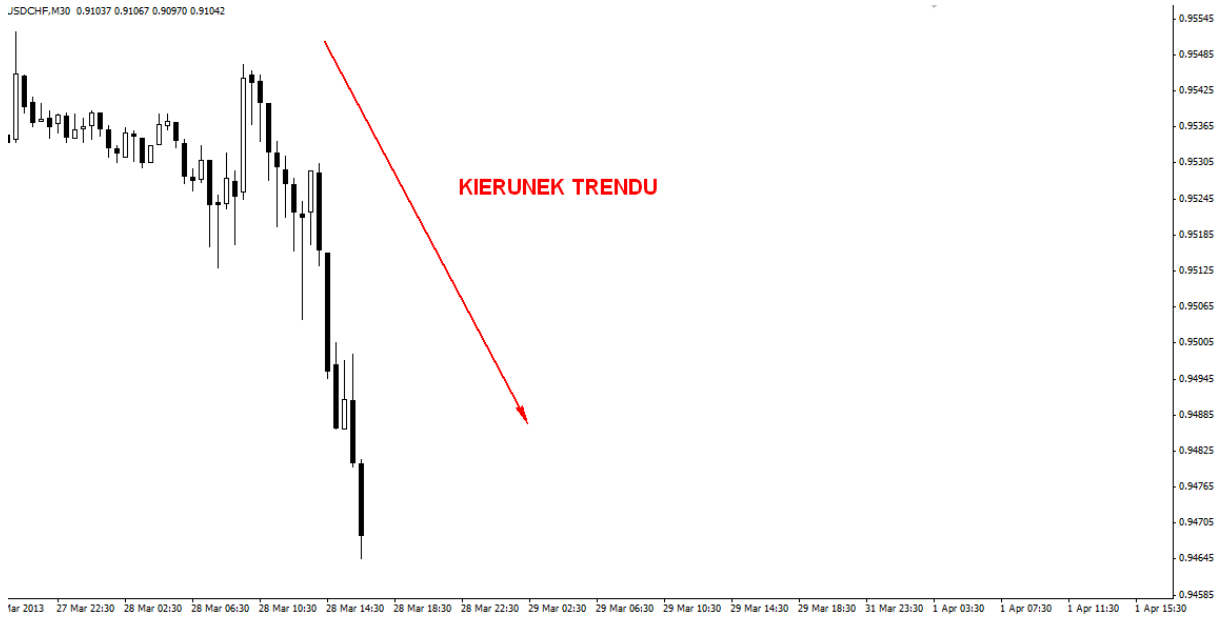
PODSUMOWANIE ZAŁOŻEŃ STRATEGII FTS ORAZ SCHEMAT DZIAŁANIA

Zbierając wszystkie powyższe założenia zamieszczamy zbiór zasad definiujących analizę zmierzającą do zawierania transakcji w oparciu o proponowaną Strategię FTS oraz schemat postępowania.

- I. OKREŚLENIE KIERUNKU GŁÓWNEGO TRENDU,
- II. IDENTYFIKACJA TRÓJFALOWEGO UKŁADU KOREKTY PROSTEJ ABCD,
- III. MIERZENIA FIBONACCIEGO – WYZNACZENIE OBSZARU ZGRUPOWANIA PHI + PHI:
 - a. POMIAR IMPULSU TRENDOWEGO,
 - b. WYZNACZENIE POZIOMU 61.8% (PHI) DLA PUNKTU „D” KOREKTY PROSTEJ,
 - c. POMIAR ODCINKA BC KOREKTY PROSTEJ,
 - d. WYZNACZENIE POZIOMU 161.8% (PHI) DLA PUNKTU „D” KOREKTY PROSTEJ,
 - e. OZNACZENIE OBSZARU ZWROTNEGO,
- IV. IDENTYFIKACJA STREFY S/R,
- V. POTWIERDZENIE W POSTACI FORMACJI CENOWEJ W PUNKCIE „D”.

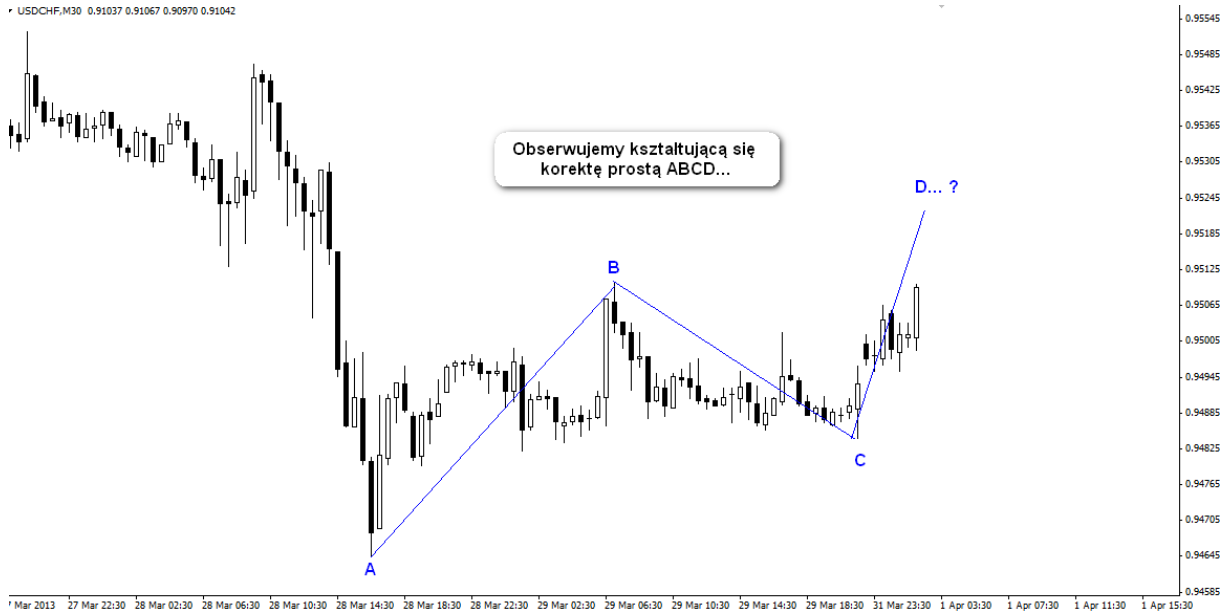
WYKRES 1 OKREŚLENIE KIERUNKU GŁÓWNEGO TRENDU

USDCHF,M30 0.91037 0.91067 0.90970 0.91042

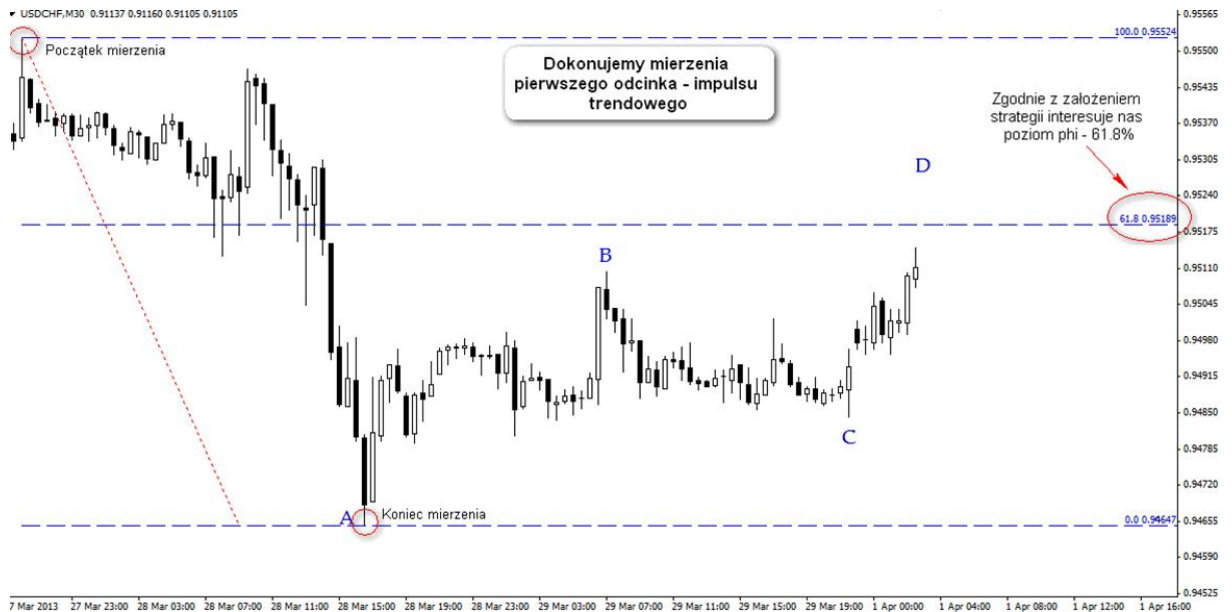
WYKRES 2 IDENTYFIKACJA TRÓJFALOWEGO UKŁADU KOREKTY PROSTEJ ABCD

USDCHF,M30 0.91037 0.91067 0.90970 0.91042

WYKRES 3 MIERZENIA FIBONACCIEGO - POMIAR IMPULSU TRENDOWEGO

USDCHF,M30 0.91137 0.91160 0.91105 0.91105

WYKRES 4 MIERZENIA FIBONACCIEGO - POMIAR ODCINKA BC KOREKTY PROSTEJ

WYKRES 5 ZAZNACZENIE OBSZARU ZGRUPOWANIA PHI + PHI ORAZ POTWIERDZENIE OBSZARU S/R

WYKRES 6 POTWIERDZENIE W POSTACI FORMACJI ŚWIECOWEJ I REAKCJA NA WYZNACZONĄ STREFĘ ZWROTNĄ

POZIOMY DOCELOWE

Jednym z podstawowych założeń wyznaczania punktów Take Profit w oparciu o mierzenia zniesień Fibonacciego jest dążenie ceny do poziomu punktu A. Jeżeli prawidłowo zidentyfikowaliśmy trend oraz zasięg korekty, zgodnie z naturalnym cyklem rynkowym, jej koniec oznaczać powinien powrót do ruchu trendowego, co wiąże się z kolei z osiągnięciem nowych ekstremów cenowych. Biorąc pod uwagę zasady zarządzania kapitałem oraz ryzykiem warto jednak podzielić oczekiwane poziomy TP oraz aktywnie zarządzać pozycją w trakcie handlu w celu minimalizacji ryzyka wyjścia z transakcji „na minusie” mimo ewidentnej reakcji w punkcie „D”. Ponieważ nie istnieje strategia dająca 100% pewności co do określonych zachowań ceny, a inwestycje na rynku walutowym opierają się na prawdopodobieństwie i statystyce, należy rozważnie rozporządzać środkami oraz przyjąć w swoim trading planie niezmienną i fundamentalną zasadę, której treść brzmi:

„PO PIERWSZE OCHRONA KAPITAŁU”

W ramach określenia poziomu zamykania transakcji przyjąć można dwa podejścia:

1. Reakcji na poziom
2. Podłączenia do trendu

Pierwsze z powyższych podejść odpowiednie jest przede wszystkim dla Traderów preferujących styl scalpingowy. Jego założeniem są krótkie (w kontekście czasu i zasięgu cenowego) pozycje, których idea opiera się jedynie na chwilowej reakcji ceny na ważny obszar zwrotny. Scalping w swojej naturze koncentruje się przede wszystkim na łapaniu ruchów wielkości kilku pipsów. Zagrywki takie charakteryzują się wysoką skutecznością wejść, wymagają jednak żelaznej dyscypliny Tradera oraz doskonałego panowania nad własną psychiką. Nie ma tutaj miejsca na strach, chciwość, czy niepewność. Z racji stosowania bardzo krótkich zasięgów wskazane jest stosowanie ultraniskich przedziałów czasowych jak m1/m5. Zaletą scalpingu, poza wysoką skutecznością (wynikającą z większego prawdopodobieństwa wystąpienia ruchu rzędu 5 pipsów niż 20 – szczególnie w przypadku pomyłki), jest możliwość wielokrotnego eksploatowania wyznaczonego obszaru, zwłaszcza gdy analiza dokonana została na wyższym interwale czasowym (np. H1). Rynek zwykle wielokrotnie testuje określony poziom. Podczas, gdy na wyższym interwale testy te odbywają się w ramach jednej świecy, na niższych interwałach obserwować możemy szereg kilku, czy kilkunastu formacji odbijających się wielokrotnie od strefy wsparcia/oporu. W przypadku stosowania tego podejścia, nawet w sytuacji nieprawidłowej identyfikacji końca korekty, mamy szansę kilkakrotnie zarobić na pozycji w ramach konsolidacji na ważnym wsparciu/oporze. Warto tutaj pamiętać o jednej istotnej zasadzie – **nie liczy się ilość pipsów, lecz ich waga.**

Podejście podłączenia do trendu opiera się na silnym założeniu kontynuacji ruchu trendowego. Stosowany w tym wypadku zasięg TP, znajduje się w okolicach punktu A. Jest to

dla nas miejsce ostatecznego zamknięcia posiadanych transakcji. W celu optymalizacji skuteczności tego typu „trejdów” warto rozłożyć swoje pozycje na kilka punktów docelowych. Rozsądnym rozwiązaniem jest ustawienie kolejnych poziomów TP w obszarach wcześniej testowanych – wsparciach oraz oporach. W przypadku prezentowanej tutaj strategii FTS najczęściej obszary te będą zbieżne z kolejnymi punktami zwrotnymi korekty ABCD. W zaprezentowanym powyżej przykładzie USDCHF potencjalne Take Profity wyniosłyby w tym wypadku:

- TP1 (w obszarze punktu „B”) – 8 pipsów (zakładając, że pozycja otwarta została dokładnie na dolnym poziomie wyznaczonej strefy zwrotnej – 61.8%),
- TP2 (w obszarze punktu „C”) – 33 pipsy,
- TP3 (w obszarze punktu „A”) – 53 pipsy.

Poza podziałem posiadanych pozycji na kilka poziomów TP, warto również prowadzić pozycję w celu zabezpieczania wypracowanych już zysków. W ramach realizacji kolejnych punktów docelowych warto przedstawiać zlecenia obronne Stop Loss na poziom „0” (miejsce wejścia w pozycję z uwzględnieniem kosztów zawarcia transakcji), a nawet na „+”. Zabezpieczymy się w ten sposób przed niepotrzebną stratą, jeżeli rynek niespodziewanie zawróci.

Gdzie ustawiać początkowy Stop Loss? Ponieważ naszym celem jest minimalizacja wielkości zleceń obronnych, nasz SL ustawiamy zazwyczaj bezpośrednio nad/pod strefą zwrotu (zgrupowania), ewentualnie nad/pod poziomem cienia świecy ekstremum.

JESZCZE KILKA PRZYKŁADÓW

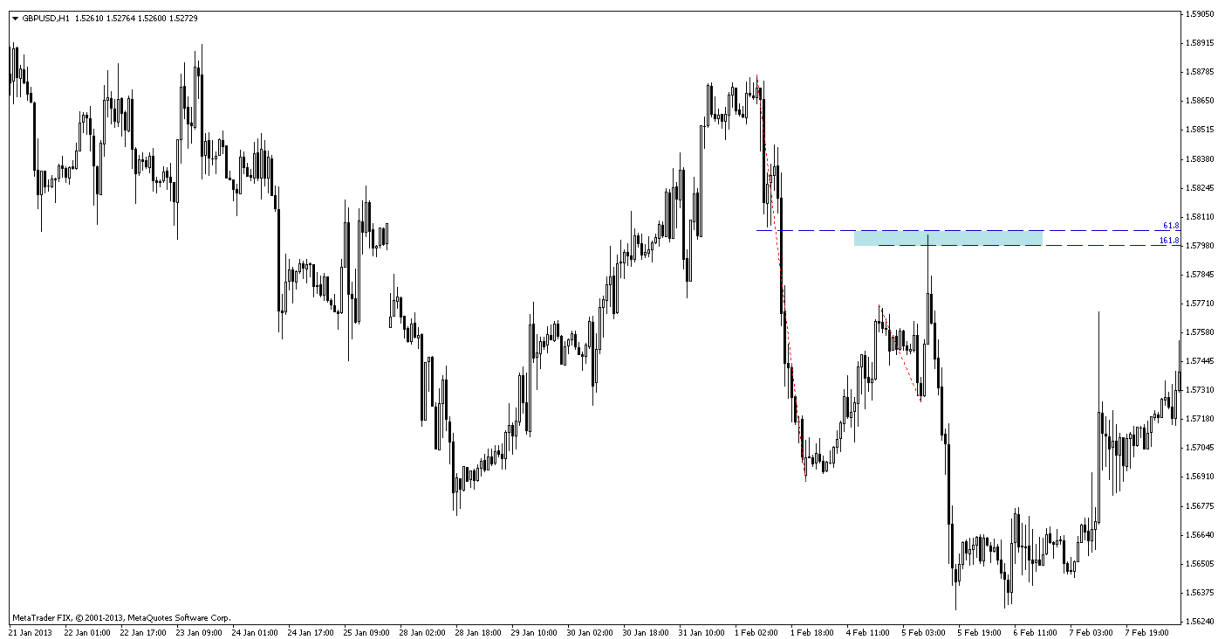
WYKRES 7 AUDUSD, M30

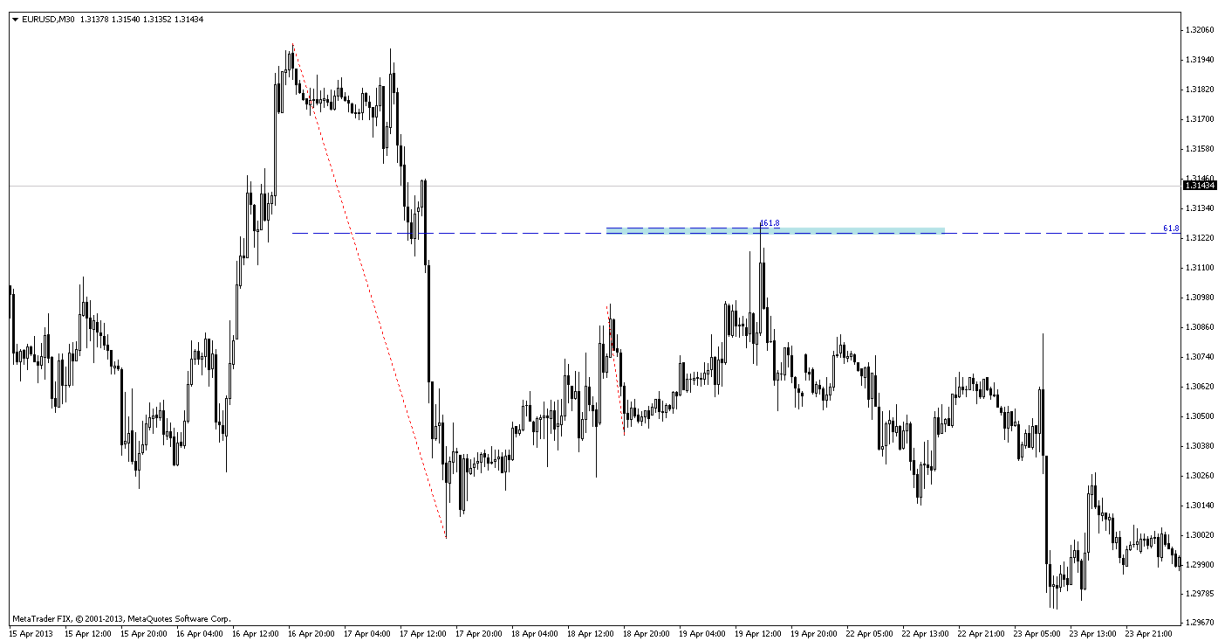
WYKRES 8 NZDUSD, M30

WYKRES 9 GBPUSD, H1

WYKRES 10 EURUSD, M30

Dziękujemy za zainteresowanie udostępnionymi przez nas materiałami. Jeżeli masz jakiegokolwiek pytania, spostrzeżenia, ciekawe doświadczenia związane z prezentowaną strategią lub innymi aspektami tradingu, zapraszamy serdecznie do kontaktu z nami! Jesteśmy dostępni pod adresem mailowym **kontakt@fiboteamschool.pl**.

Życzymy wielu udanych transakcji!

Fibonacci Team

